

CONSILIUL ECONOMIC ȘI SOCIAL

Str. Dimitrie D. Gerota nr. 7-9, sector 2, București, cod poștal: 020027

Telefoane: 021.310.23.56, 021.316.31.34

Fax: 021.316.31.31

021.310.23.57, 021.316.31.33

Cod fiscal: 10464660

E-mail: ces@ces.ro

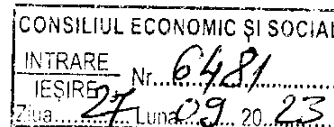
www.ces.ro

Membru fondator al Asociației Internaționale a Consiliilor Economice și Sociale și Instituțiilor Similare (AICESIS)
Membru al Uniunii Consiliilor Economice și Sociale și Instituțiilor Similare Francofone (UCESIF)

„Consiliul Economic și Social este organ consultativ al Parlamentului și al Guvernului în domeniile de specialitate stabilite prin legea sa organică de înființare, organizare și funcționare.” (Art. 141 din Constituția României revizuită)

Biroul permanent al Senatului

Bp. 506 / 5 oct. 2023

AVIZ

referitor la propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr.143/2000 privind prevenirea și combaterea traficului și consumului ilicit de droguri (b506/12.09.2023)

În temeiul art. 2 alin. (1) din Legea nr. 248/2013 privind organizarea și funcționarea Consiliului Economic și Social, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și art. 11 lit. a) din Regulamentul de organizare și funcționare, Consiliul Economic și Social a fost sesizat cu privire la avizarea *propunerii legislative pentru modificarea și completarea Legii nr.143/2000 privind prevenirea și combaterea traficului și consumului ilicit de droguri (b506/12.09.2023)*.

Biroul permanent al Senatului

L. 587 / 23.10.2023

CONSILIUL ECONOMIC ȘI SOCIAL

În temeiul art. 5 lit. a) din Legea nr. 248/2013 privind organizarea și funcționarea Consiliului Economic și Social, republicată, cu modificările și completările ulterioare, în ședința din data de 27.09.2023, desfășurată online, conform prevederilor Hotărârii Plenului nr.86/17.05.2022, avizează **FAVORABIL** prezentul proiect de act normativ, cu următoarele **observații**:

- pedepsirea consumatorilor cu închisoare de la trei ani la cinci ani este excesivă, mai ales în cazul adolescenților sau tinerilor, pe care societatea, în mod normal, ar trebui să-i ajute prin tratarea adicției în centre de dezintoxicare, care la momentul actual nu există, tratarea acestui tip de adicție făcându-se în puține paturi alocate în câteva spitale de psihiatrie, cu mult sub necesități;

- introducerea acestei categorii de consumatori în mediul carceral, pentru o perioadă și mai lungă de timp, se va solda cu rejecția lor socială, cu inducerea unui comportament multi-infracțional ulterior și cu riscul continuității sau al recidivei în adicția de droguri după ispășirea pedepsei;
- pentru cumpărarea și implicit deținerea din teribilism infantil, de exemplu, a unei țigări cu canabis, destinul unui licean ori student poate fi marcat dramatic și ireversibil printr-o pedeapsă drastică, mult mai ușor de realizat însă nu și mult mai ieftină comparativ cu ajutorarea medical;
- înăsprirea pedepselor pentru traficanți și dealeri este pe deplin justificată, nu însă și pentru victimele acestora;
- descurajarea consumului în cazul adolescenților și al tinerilor nu ar trebui făcută prin mijloace punitive, ci prin psihopedagogie, printr-o strategie națională bazată pe informare eficientă, convingătoare și pe tratarea adicției în centre medicale cu personal specializat;
- este necesară elaborarea și finanțarea unor politici de sănătate publică mai ample, complementare celor deja existente, care să pună accentul pe informare și educare, în special în rândul tinerilor (începând de la vârste școlare), prin colaborare cu Ministerul Educației, Ministerul Afacerilor Interne și, în sens mai larg, organizațiilor societății civile, reprezentanților elevilor, studenților și părinților etc. De asemenea, este necesară dezincriminarea consumului de droguri și menținerea sancțiunilor legale doar în zona producerii și traficului de substanțe cu efect halucinogen. Sancționarea consumului nu va face decât să mute focusul legii pe pedepsirea consumatorilor, proveniți adeseori din medii deja vulnerabile. Aceștia (daca nu sunt implicați și în producere/ trafic) ar trebui sprijiniți prin mijloacele de tipul celor amintite mai sus, prin centre de suport și servicii de sănătate adecvate;
- fenomenul consumului de droguri a căpătat în ultima perioadă o amploare alarmantă. Așa cum demonstrează succesul practicilor din alte state, precum și un număr ridicat de studii sociologice și de politici publice, înăsprirea sancțiunilor nu este de natură să reducă fenomenul, ci să afecteze și mai grav șansele de recuperare și reintegrare socială a consumatorilor, pe lângă un consum disproporționat din perspectiva resurselor statului implicate în tragerea la răspundere penală. Măsurile cu cea mai mare eficiență pentru combaterea consumului de droguri se referă la educație preventivă, la reducerea efectelor negative și tratarea problemei ca o chestiune de sănătate publică;
- propunerea legislativă nu respectă viziunea din spatele Noului Cod Penal românesc. Consiliul Superior al Magistraturii atrage atenția, în opinia sa pe marginea

propunerii legislative¹, că aceste schimbări nu respectă viziunea din spatele Noului Cod Penal, "înăsprirea tratamentului sancționator în această materie nu este în concordanță cu întreaga filosofie a actualei legislații penale". Ba mai mult, limitele de pedeapsă propuse nu vor mai face posibile renunțarea la urmărirea penală {posibilă doar pentru infracțiuni cu pedepse de până la 7 ani) sau dispunerea soluțiilor de renunțare la aplicarea pedepsei sau amânarea aplicării pedepsei în cazul deținerii pentru consumul propriu;

- propunerea legislativă nu ține cont de realitatea aplicării procedurilor penale. Dincolo de filozofia penală, stă realitatea despre numărul capturilor de droguri de până în 5 sau 5 grame maxim (cantități destinate cel mai probabil consumului propriu) și al soluțiilor dispuse de DIICOT și instanțe, așa că nu întâmplător CSM face acele remarci. 80% din numărul total al capturilor DIICOT din ultimii 4 ani este pentru cantități de substanțe mai mici de 5 grame².

Într-un răspuns trimis jurnaliștilor de la PressOne, DIICOT afirmă că a susținut doar majorarea pedepselor pentru traficul de droguri, nu și majorarea pedepselor pentru posesie în vederea consumului propriu: „poziția Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism a fost în sensul majorării limitelor de pedeapsă doar în ceea ce privește săvârșirea infracțiunilor de trafic de droguri/substanțe psihoactive”³.

Informațiile oferite de DIICOT la cererea senatoarei Florina Presadă în 2020, cu privire la numărul de dosare instrumentate și trimise în instanță pe fiecare dintre articolele 2 (trafic) și 4 (consum) din Legea nr. 143/2000, ca obiect principal și obiect secundar, și soluțiile dispuse, arată că aproape jumătate dintre dosarele DIICOT sunt pentru deținerea în vederea consumului, dar pentru cele mai multe dintre cazurile de deținere pentru consum, soluția este de renunțare la urmărirea penală.

Din răspunsul DIICOT cu privire la infracțiunile pe articolele 2 (trafic) și 4 (consum) pentru anii 2017 - 2019, la nivelul DIICOT au fost trimise în judecată, pentru săvârșirea infracțiunilor prev. de:

- art. 2 alin. (1) din Legea nr. 143/2000 (trafic de droguri de risc) un număr de 1.710 persoane;
- art. 2 alin. (1) și (2) din Legea nr. 143/2000 (trafic de droguri de mare risc) un număr de 857 persoane;
- art. 4 alin. (1) din Legea nr. 143/2000 (deținere de droguri de risc, în vederea

¹ <http://www.cdep.ro/proiecte/2022/400/30/0/csm523.pdf>

² <https://pressone.ro/diicot-nu-sustine-inasprirea-pedepselor-pentru-consumatorii-de-droguri-din-romania>

³ <https://pressone.ro/diicot-nu-sustine-inasprirea-pedepselor-pentru-consumatorii-de-droguri-din-romania>

consumului propriu) un număr de 1.579 persoane,

- art. 4 alin. (1) și (2) din Legea nr. 143/2000 (deținere de droguri de mare risc, în vederea consumului propriu) un număr de 508 persoane.

De asemenea, în aceeași perioadă de timp, au fost dispuse, pentru un număr de 7,188 persoane, ordonanțe de renunțare la urmărirea penală, respectiv:

- pentru săvârșirea infracțiunii prev. de art. 4 alin. 1 din Legea nr. 143/2000 s-a dispus renunțarea la urmărirea penală față de 6.429 persoane;
- pentru săvârșirea infracțiunii prev. de art. 4 alin. 1 și 2 din Legea nr. 143/2000 s-a dispus renunțarea la urmărirea penală față de 759 persoane.
- proiectul de lege este în contradicție cu strategia Uniunii Europene și cu recomandările ONU.

Prioritatea strategică 7 a Uniunii Europene în domeniul drogurilor⁴ pune accentul pe prevenirea și reducerea riscurilor și găsirea de metode pentru a proteja consumatorii. Aceasta încurajează existența unor măsuri alternative închisorii pentru persoanele care sunt prinse cu droguri în cantități mici, pentru uz personal. Proiectul propus de lege ar realiza exact opusul: ar crește pedepsele și elimina existența amenziilor pentru posesia în cantități mici.

Abordarea de înăsprire a pedepselor este incompatibilă cu definiția dependenței de droguri. După cum au recunoscut statele membre ONU în documentul final al Sesiunii Speciale a Adunării Generale din 2016 privind problema mondială a drogurilor⁵, dependența de droguri este o afecțiune medicală complexă, multifactorială și cronică, care poate fi prevenită și tratată.

De asemenea, înăsprirea măsurilor punitive nu este în linie cu recomandările Organizației Națiunilor Unite privind promovarea unor măsuri alternative la pedeapsa cu închisoarea pentru consumul și posesia de droguri și schimbarea legislației, a politicilor și practicilor naționale care amenință sănătatea și drepturile omului⁶. Înăsprirea pedepselor nu asigură o abordare echilibrată în politicile antidrog, devinând eforturile instituțiilor și resursele publice de la serviciile de asistență medico-psiho-socială pentru dependența de droguri exclusiv către reducerea cererii.

În esență, propunerea legislativă crește nejustificat pedepsele pentru consum (inclusiv prin creșterea pedepselor privitoare la trafic, având în vedere că legislația românească nu face diferența clar între posesie și consum prin stabilirea unor

⁴ <https://www.consilium.europa.eu/media/49194/eu-drugs-strategy-booklet.pdf>

⁵ <https://www.unodc.org/docuTients/postungass2016/outcome/V1603301-E.pdf>

⁶ <https://unsceb.org/united-nations-svstem-common-position-supporting-implementation-international-drug-control-policy>

cantități de substanțe, astfel încât încadrarea la trafic sau consum ține de latitudinea celor care se ocupă de dosare) și elimină alternativele la încarcerare, ceea ce contravine Strategiei Naționale în Domeniul Drogurilor⁷, Strategiei europene în domeniul drogurilor, recomandărilor OMS și experienței statelor care au trecut prin eșecul „războiului împotriva drogurilor” (soluția nu este un război împotriva drogurilor, ci dezvoltarea și finanțarea serviciilor sociale).

Această modificare reprezintă, așadar, un consum ineficient de timp și resurse, în încercarea de a crea o nouă categorie de deținuți, când toate aceste resurse penale și judiciare ar fi mai bine direcționate către alte cauze - infracțiuni violente, infracțiuni motivate de ură, corupție - sau pentru rezolvarea mai eficientă și mai rapid dosarele aflate deja în instanță. Un demers mult mai rațional ar fi preluarea exemplelor de bună practică de la nivel european sau internațional.

Președinte,
Bogdan SIMION

⁷ 3.4. Aplicarea măsurilor de tratament alternative la sancțiunile coercitive în acord cu principiile justiției terapeutice pentru persoanele care consumă droguri., <https://legislatie.1ust.ro/Public/DetaliiDocumentAfis/253794>